

Het effectief behandelen van cystitis bij kwetsbare ouderen in verpleeghuizen in Friesland

Door Wanita Gopie
S3298809
Januari-Juli 2022

Voor ROS Friesland

Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Science & Engineering, MSc. Biomedical Sciences, Science, Business & Policy

Begeleiders:

Michiel Berger (SBP)

Jan Kamps (RUG)

Maaïke van der Meulen (ROS Friesland)

Mathilde Winsser (ROS Friesland)

Samenvatting

Wat is het probleem in de zorg rondom cystitis?

In de verpleeghuizen is de prevalentie van cystitis hoog, daarom is het van groot belang dat de behandeling van cystitis zo goed mogelijk is om de kwaliteit van het leven van de ouderen te verhogen. Echter blijkt, dat bij de huidige behandelwijze in de reguliere huisartsenpraktijken veel winst te behalen is. In de verpleeghuizen van Friesland blijkt dat de verpleegkundigen cystitis gevoelsmatig vaststellen. Er wordt geen gebruik gemaakt van specifieke richtlijnen. Bovendien heeft elke huisarts een eigen behandelwijze voor cystitis en dit heeft tot gevolg dat er geen uniformiteit is in de zorg. Het maken van onderscheid tussen asymptomatische bacteriurie (ABU) en cystitis is moeilijk en dat leidt vaak tot onnodig urine opvang en onterechte diagnose en behandeling. Onnodige en overbodige behandeling met antibiotica vergroot de kans op resistentie en verslechtert de gezondheid van de ouderen. Het is daarom van belang dat de verpleegkundigen in de verpleeghuizen over de juiste kennis en vaardigheden beschikken en dat er gewerkt wordt volgens duidelijke protocollen.

Hoe kan het protocol van HSSF bijdragen om de kwaliteit van de zorg rondom cystitis te verbeteren?

Ter vergroting van de kennis bij zowel de verpleegkundigen als de huisartsen heeft het huisartsen samenwerkingsverband HSSF een protocol opgesteld waarin duidelijk beschreven is hoe de diagnose van urineweginfectie (UWI) (onder andere cystitis) vastgesteld moet worden en hoe de behandeling hiervoor bepaald moet worden. Het protocol heeft als basis de best practices die in Nederland gebruikt worden voor de diagnose en behandeling van UWI: de Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG)-standaard en de vereniging van specialisten ouderengeneeskunde (Verenso) richtlijnen. Naast het verbeteren van de kennis bij de verpleegkundigen, stelt het protocol van HSSF de verpleegkundigen ook in de gelegenheid om de urine zelf te testen met het Urisys apparaat. Hierdoor is de verantwoordelijkheid bij de verpleegkundigen groot en worden zij verplicht om stil te staan bij de symptomen en klachten van de patiënt. Het protocol is inmiddels in gebruik in de regio zuidwest Friesland en de personeelstevredenheid blijkt hoog te zijn. Bovendien, staan de zorgverleners van reguliere huisartsenpraktijken en verpleeghuizen open voor het gebruik van het HSSF-protocol ter verbetering van de zorg. Het is dus de moeite waard om het protocol in meerdere huisartsenpraktijken en verpleeghuizen te implementeren en te evalueren.

Wat is de rol van ROS Friesland en de stakeholders bij de implementatie van het protocol?

Bij de implementatie kan ROS Friesland er een rol in spelen om de belangrijke stakeholders die direct betrokken zijn bij de implementatie bij elkaar te brengen en het probleem voorleggen omtrent de zorg rondom cystitis en de oplossing daarvoor. De implementatie gebeurt dan door deze stakeholders en ROS Friesland begeleidt het proces. De stakeholders kunnen het protocol eerst uitrollen naar meerdere huisartsenpraktijken en verpleeghuizen in Friesland en in de toekomst naar heel Friesland. Voor de implementatie kan er gebruik gemaakt worden van communicatieve- en technische interventies. Door bijscholingen en congressen kan de boodschap aan de zorgverleners doorgegeven worden. Daarnaast kan er gebruik gemaakt worden van informatieboekjes en flyers waarop informatie over het protocol te lezen is. Om te

voorkomen dat de kennis niet wegzakt bij de verpleegkundigen, is het belangrijk om presentaties tussendoor te geven.

Evaluatie van het HSSF-protocol

Het is belangrijk dat het gebruik van het protocol geëvalueerd wordt en dat kan met de spiegelinformatie van Certe. De resultaten kunnen bij de bijscholingen meegenomen worden, zodat de zorgverleners een beeld hebben over hun werk. Om het gebruik van het protocol te stimuleren, kunnen de huisartsenpraktijken en verpleeghuizen met het beste resultaat beloond worden met een certificaat. Hiermee zullen de andere huisartsenpraktijken en verpleeghuizen gemotiveerd zijn om het protocol optimaal te gebruiken. De winst van dit geheel is een betere zorg voor de behandeling van cystitis bij de kwetsbare ouderen in de verpleeghuizen.